

DGG-004-0011203

Seat No. _____

M. Phil. (Sem. II) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Yoga & Physical Fitness

(યોગ અને ફીઝીકલ ફિટનેશ)

Faculty Code : 004

Subject Code : 0011203

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) 1 થી 3 પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

(2) પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ છે જેના ગુણ 12 છે.

(3) પ્રશ્ન-5 MCQ ટાઈપ છે.

1 ફીઝીકલ વેલનેશ એટલે શું તેની વ્યાખ્યા આપી આજના આધુનિક યુગમાં વેલનેશનું મહત્વ સવિસ્તર સમજાવો. 16

અથવા

1 શરીરબંધારણ ઘટકોના નામ જણાવી, નમનીયતા કસોટીની વિસ્તૃત છણાવટ કરો. 16

2 મહર્ષિ પતંજલિએ આપેલા લક્ષ પ્રાપ્ત કરવાના યોગના વિવિધ માર્ગો વિષે સવિસ્તર સમજાવો. 16

અથવા

2 શારીરિક યોગ્યતાની વ્યાખ્યાઓ આપી. જરૂરિયાત તથા મહત્વ વિસ્તારથી લખો. 16

3 શરીરબંધારણના ઘટકો વિસ્તારથી સમજાવી, ફેફસાની તકલીફની કોઈપણ ચાર કસરતો જણાવો. 16

અથવા

3 શરીરબંધારણના ઘટકોનાં નામ જણાવી આહાર વિજ્ઞાનને - વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો. 16

4 ટૂંકનોંધ : (ગમે તે બે)

12

- (1) મધુપ્રમેહ અને તેની કસરતો.
- (2) સ્કીન-ફોલ્ડકેલિપર કસોટી
- (3) હૃદયની તકલીફને લગતી કસરતો
- (4) મિતાહારનો તન-મન પર પ્રભાવ.

5 MCQ :

(1) અષ્ટાંગ યોગમાં નીચેનામાંથી કયા અંગો અંતરંગ અંગો કહેવાય છે?

(A) ધારણા	(B) ધ્યાન
(C) સમાધિ	(D) ઉપરના બધા જ

(2) પ્રાણાયામનો આરંભ કરવો ઉચિત ક્યારે ગણાય છે?

(A) વસંત કે શરદ ઋતુમાં	(B) ઉનાળામાં
(C) શીયાળામાં	(D) ઉપરમાંથી એક પણ નહીં.

(3) નીચેનામાંથી નાડી શુદ્ધિનો પ્રાણાયામ કોને કહ્યો છે?

(A) 'રામ' પ્રાણાયામ	(B) ઝં પ્રાણાયામ
(C) અનુલોમ-વિલોમ પ્રાણાયામ	(D) ભ્રમરી પ્રાણાયામ

(4) પ્રાણાયામમાં ફેફસામાં વાયુ ભરવાની ક્રિયા .....

(A) રેચક	(B) પુરક
(C) કુલ્મક	(D) બાહ્યકુલ્મક

(5) સ્વાદુષિંડ લોહીમાં કયાં માત્રાનું નિયમન કરે છે?

(A) પિત્તરસ	(B) ઓક્સિજન
(C) ગ્લુકોઝ	(D) ગ્લાયકોજન

- (6) કોષ એ શરીરનું સૌથી સજીવ એકમ છે.
- (A) મોટું (B) નાનું
(C) મધ્યમ (D) એકપણ નહીં
- (7) શારીરિક યોગ્યતાના ખ્યાલમાં નીચેનામાંથી કયા ઘટકોનો સમાવેશ થાય છે.
- (A) હૃદય-રુધિરવાહીની યોગ્યતા (B) નમનીયતા
(C) સ્નાયુસહનશક્તિ (D) ઉપરના બધા જ
- (8) જેનું B.M.I. 25.0થી 29.9 હોય તો તેનું વજન
- (A) મેદસ્વી ગણાય (B) વધારે ગણાય
(C) યોગ્ય ગણાય (D) ઓછું ગણાય
- (9) શા.ચો.ઈ. $\frac{300 \times 100}{200 \times 2} = \underline{\hspace{2cm}}$ થાય
- (A) 75 (B) 65
(C) 85 (D) 55
- (10) વેલનેશના મહત્ત્વના લાભ નીચેનામાંથી કયા ગણાવી શકાય ?
- (A) શરીરની યોગ્ય પોષણ જરૂરિયાતોને પૂરી પાડવામાં
(B) થકાવટને ખાળવામાં
(C) વધતી જતી ઉંમરને ખાળવામાં
(D) ઉપરના બધા જ